

PREDLOG OSNOVE
ZA VOĐENJE PREGOVORA ZA ZAKLJUČIVANJE
SPORAZUMA
IZMEĐU
VLADE CRNE GORE
I
VIJEĆA MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE
O OBAVLJANJU PLAĆENE DJELATNOSTI ODREĐENIH ČLANOVA PORODICE
ČLANOVA DIPLOMATSKOG ILI KONZULARNOG PREDSTAVNIŠTVA

Podgorica, decembar 2021. godine

I USTAVNI OSNOV

Osnov za zaključivanje Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vijeća ministara Bosne i Hercegovine o obavljanju plaćene djelatnosti određenih članova porodice članova diplomatsko-konzularnih predstavništava sadržan je u odredbi člana 15 stav 1 Ustava Crne Gore, kojom je propisano da Crna Gora na principima i pravilima međunarodnog prava, saraduje i razvija prijateljske odnose sa drugim državama, regionalnim i međunarodnim organizacijama, kao i odredbama člana 100 tačke 1 i 4 Ustava, kojima je propisano da Vlada vodi unutrašnju i vanjsku politiku i zaključuje međunarodne ugovore.

II OCJENA STANJA ODNOSA SA BOSNOM I HERCEGOVINOM

Bilateralni odnosi sa Bosnom i Hercegovinom su dobrosusjedski, ojačani djelovanjem na ispunjavanju zajedničkih vanjskopolitičkih prioriteta: regionalna saradnja i evropska integracija.

III RAZLOZI ZA ZAKLJUČIVANJE MEĐUNARODNOG UGOVORA

Na osnovu Bečke konvencije o diplomatskim odnosima z 1961. godine i Bečke konvencije o konzularnim odnosima iz 1963. godine, članovi porodice članova diplomatskih i konzularnih predstavništava, koji čine dio njihovog domaćinstva, uživaju određene privilegije i imunitete, što može biti od uticaja i na mogućnost da obavljaju određenu plaćenu djelatnost u državi prijema. Posljednjih godina je postala uobičajena međunarodnopravna praksa zaključivanja bilateralnih sporazuma kojima se na recipročnoj osnovi reguliše zapošljavanje članova porodice zaposlenih u diplomatsko-konzularnim predstavništvima ili misijama pri međunarodnim organizacijama.

Naime, u savremenim uslovima života sve je češća pojava da u mnogim zemljama bračni/vanbračni drugovi odbijaju da napuste svoj posao da bi pratili u inostranstvo bračnog i vanbračnog partnera koji je član diplomatsko-konzularnog osoblja ili misije pri međunarodnoj organizaciji. Stoga, osnovni cilj ovakvih sporazuma je očuvanje normalnog porodičnog života diplomatsko-konzularnih predstavnika i držanje porodice na okupu, uz zadovoljenje profesionalnih i ekonomskih preduslova za funkcionisanje porodica. Efekti rada diplomatsko-konzularnih predstavnika u slučaju razdvojenih porodica nesumnjivo su manji od efekata rada od onih diplomatsko-konzularnih predstavnika koji rade u okruženju svojih porodica koji se nalaze sa njima u državi službovanja.

Druga svrha ovih sporazuma je, da se krugu lica koja su obuhvaćena ovim sporazumima ograniče privilegije i imuniteti kada su u pitanju aktivnosti vezane za obavljanje plaćene djelatnosti, koje bi im inače pripadali prema Bečkim konvencijama o diplomatskim i konzularnim odnosima.

Plaćenom djelatnošću se smatra svaka aktivnost za koju se prima novčana naknada po osnovu ugovora o radu ili drugog ugovora kojom stranac bez zasnivanja radnog odnosa ostvaraju prava po osnovu rada regulisana zakonodavstvom države prijema.

Izmjenama i dopunama Zakona o strancima ("Službeni list CG", broj 3/19) definisano je

(član 40) da se strancu koji po međunarodnom pravu uživa privilegije i imunitet može se izdati dozvola za privremeni boravak i rad ako je to uređeno međunarodnim ugovorom, čime su se stekli pravni uslovi za zaključivanje ove vrste sporazuma.

Crna Gora je u prethodnom periodu zaključila slične sporazume sa Kraljevinom Belgijom, Sjedinjenim Američkim Državama, Republikom Srbijom, Ujedinjenim Kraljevstvom Velike Britanije i Sjeverne Irske, Saveznom Republikom Njemačkom, Republikom Turskom a obostrano je iskazan interes i ocijenjeno korisnim da se ovo pitanje uredi i sa Bosnom i Hercegovinom. Interes za zaključivanje ovih sporazuma iskazale su i Ukrajina, Republika Francuska, Mađarska i neke druge zemlje, a ovo pitanje bi trebalo urediti, odnosno zaključiti slične sporazume i sa svim drugim zemljama u kojima Crna Gora ima svoja diplomatsko konzularna predstavništva.

IV OSNOVNA PITANJA O KOJIMA ĆE SE VODITI PREGOVORI

Sporazumom se na bazi reciprociteta i pod odgovarajućim uslovima, omogućava određenim kategorijama članova porodice članova diplomatsko-konzularnih predstavništava akreditovanih u državi prijema ili međunarodnoj organizaciji sa sjedištem, koji čine dio njihovog domaćinstva (bračnom i vanbračnom drugu/partneru, neoženjenoj/neudatoj djeci do 26 godine starosti ukoliko se školuju na univerzitetu, kao i nevjenčanoj izdržavanoj djeci sa fizičkim ili mentalnim invaliditetom, dok su izdržavana lica da obaljavaju plaćenu djelatnost u periodu trajanja mandata člana diplomatsko-konzularnog predstavnika).

Postupak zapošljavanja članova porodice člana diplomatsko-konzularnog predstavništva države imenovanja pokreće se tako što diplomatsko-konzularno predstavništvo podnosi zvaničan zahtjev za obavljanje plaćene djelatnosti ministarstvu spoljnih poslova države prijema, koji, nakon što utvrdi da ne postoje smetnje, u smislu ispunjenosti uslova predviđenih ovim sporazumom, kao i važećim zakonodavstvom države prijema, obavještava diplomatsko-konzularno predstavništvo države imenovanja, preko ministarstva vanjskih poslova države prijema, o odluci donijetoj u vezi sa zahtjevom za obavljanje plaćene djelatnosti.

Sporazumom se definiše da član porodice koji obavlja plaćenu djelatnost, neće uživati imunitet od građanske i upravne jurisdikcije države prijema, u skladu sa Bečkom konvencijom o diplomatskim odnosima iz 1961. godine i drugim međunarodnim ugovorima koji uređuju ovu oblast, za radnje ili propuste koje učine u vezi sa izvršavanjem zadataka u okviru obavljanja plaćene djelatnosti.

Definisano je, takođe, da će država imenovanja ozbiljno uzeti u razmatranje zahtjev za odricanje od imuniteta od krivične jurisdikcije koju uživa korisnik odobrenja u odnosu na državu prijema, a u vezi sa bilo kojim djelom ili propustom koji proizilazi iz plaćene djelatnosti, osim u posebnim slučajevima gdje država imenovanja smatra da bi takvo odricanje moglo biti suprotno njenim vlastitim interesima.

U slučajevima kada korisnik odobrenja za obavljanje plaćene djelatnosti uživa imunitet od krivične jurisdikcije države imenovanja, u skladu sa odredbama Bečkih konvencija,

odricanje od imuniteta od krivične jurisdikcije se neće tumačiti kao proširenje na imunitet od izvršenja kazne, za koje je potrebno posebno ukidanje. U slučaju takvog zahtjeva, država imenovanja ozbiljno će razmotriti zahtjev države prijema.

Sporazum sadrži i odredbe o sistemu oporezivanja i režim socijalnog osiguranja kojem kategorije lica na koja se odnosi sporazum podliježu dok obavljaju plaćenu djelatnost u državi prijema.

V STAVOVI I MIŠLJENJA ZAINTERESOVANIH ORGANA

Ministarstvo finansija i Ministarstvo unutrašnjih poslova iz okvira svoje nadležnosti nemaju primjedbi na Nacrt sporazuma.

VI PROCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA IZVRŠENJE UGOVORA

Za izvršenje ovog Sporazuma nije potrebno da se obezbijede dodatna finansijska/budžetska sredstva.

VII POTREBA USAGLAŠAVANJA PROPISA

Zaključivanje ovog sporazuma ne zahtijeva izmjenu važećih ili donošenje novih propisa.

VIII PREDLOG SASTAVA DELEGACIJE I TROŠKOVI PREGOVORA

Pregovori za zaključivanje ovog sporazuma će se voditi diplomatskim putem, pa za vođenje pregovora nije potrebno obezbijediti finansijska sredstva. Za članove delegacije Crne Gore, za vođenje pregovora, određeni su:

- Čedomir Fuštić, šef delegacije – v.d. generalnog direktora za bilateralne odnose i ekonomsku diplomatiju u MVP;
- Ljiljana Čampara- direktorica Direkcije za međunarodne ugovore u MVP;
- Milica Vuković - I sekretarka u Direkciji za međunarodne ugovore u MVP;
- Aleksandar Obradović - III sekretar u Direkciji za međunarodne ugovore u MVP.

Prilog: Nacrt sporazuma

SPORAZUM
IZMEĐU VLADE CRNE GORE I VIJEĆA MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE
O OBAVLJANJU PLAĆENE DJELATNOSTI ODREĐENIH
ČLANOVA PORODICE ČLANOVA DIPLOMATSKO-
KONZULARNIH PREDSTAVNIŠTAVA

Vlada Crne Gore i Vijeće ministara Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Strane),

prepoznajući potrebu za definisanjem pravnog okvira, koji ima za cilj da omogući obavljanje plaćene djelatnosti određenim članovima porodica članova diplomatsko- konzularnih predstavništava države imenovanja u državi prijema,

sporazumjele su se o sljedećem:

Član 1

Primjena Sporazuma

Na bazi reciprociteta, obavljanje plaćene djelatnosti u državi prijema dozvoljeno je sljedećim licima:

a) bračnom i vanbračnom drugu /partneru, neoženjenoj/neudatoj djeci do 26 godina, starosti odnosno dok su na redovnom školovanju i nevjenčanoj izdržavanoj djeci sa fizičkim i mentalnim invaliditetom diplomatsko-konzularnog predstavnika, akreditovanog u:

državi prijema, ili

međunarodnoj organizaciji sa sjedištem u državi prijema;

b) bračnom i vanbračnom drugu /partneru, neoženjenoj/neudatoj djeci i nevjenčanoj izdržavanoj djeci sa fizičkim i mentalnim invaliditetom nekog drugog člana osoblja diplomatsko-konzularnog predstavništva te iste države, kako je definisano u članovima 1 Bečke konvencije o diplomatskim odnosima (1961) i Bečke konvencije o konzularnim odnosima (1963) (u daljem tekstu: Bečke konvencije).

Dozvolu za obavljanje plaćene djelatnosti izdaju nadležni organi države prijema u skladu sa zakonima i propisima koji su na snazi u državi prijema i u skladu sa odredbama ovog Sporazuma.

Dozvola se ne odnosi na državljane države prijema ili na lica sa stalnim boravištem na njenoj teritoriji.

Dozvola za obavljanje plaćene djelatnosti u državi prijema prestaje da važi licima koja su, nakon započinjanja plaćene djelatnosti, prestala da budu članovi porodice, odnosno dio zajedničkog prijavljenog domaćinstva diplomatsko-konzularnog predstavnika iz tačke 1 ovog člana.

Dozvola se odobrava u periodu u kojem lica na koja se odnosi tačka 1 ovog člana vrše funkciju u diplomatsko-konzularnom predstavništvu države imenovanja na teritoriji države prijema, odnosno do završetka mandata člana diplomatsko-konzularnog predstavnika.

Država imenovanja obavijestice, diplomatskim putem, ministarstvo vanjskih poslova države prijema o dolasku i konačnom odlasku lica koja su članovi porodice, odnosno dio zajedničkog prijavljenog domaćinstva iz tačke 1 ovog člana i gdje je potrebno, činjenici da je neko lice prestalo da bude član porodice, odnosno dio zajedničkog domaćinstva.

Član 2

Procedure

Diplomatsko-konzularno predstavništvo države imenovanja upućuje zahtjev za obavljanje plaćene djelatnosti, u ime člana porodice, ministarstvu vanjskih poslova države prijema.

U zahtjevu se navodi srodstvo člana porodice sa članom diplomatsko-konzularnog predstavništva, kao i plaćena djelatnost koju će to lice obavljati.

Nakon provjere podataka iz stava 2 ovog člana i saglasnosti nadležnih organa, ministarstvo vanjskih poslova države prijema će obavijestiti diplomatsko-konzularno predstavništvo države imenovanja da to lice može obavljati plaćenu djelatnost koja je predmet zahteva.

Procedure koje slijede primjenjuju se na način kojim se omogućava korisniku dozvole da se bavi plaćenom djelatnošću što je prije moguće. Svi zahtjevi u vezi sa radnim dozvolama i ostalim sličnim formalnostima se primjenjuju na način povoljan po korisnika dozvole.

Dozvola korisnika koji obavlja plaćenu djelatnost ne podrazumijeva izuzeće od bilo kojih zakonskih ili drugih zahtjeva u vezi sa ličnim osobinama, profesionalnim ili

drugim kvalifikacijama koje pojedinac u pitanju mora da predoči prilikom obavljanja plaćene djelatnosti.

Dozvola za obavljanje plaćene djelatnosti može se uskratiti u slučajevima gdje, iz bezbjednosnih razloga, samo državljani države prijema mogu obavljati takvu djelatnost.

Član 3

Građanske i upravne privilegije i imuniteti

U slučajevima kada korisnik dozvole uživa imunitet od građanske i upravne jurisdikcije države prijema, u skladu sa odredbama Bečkih konvencija, takav imunitet se neće primjenjivati u pogledu bilo koje radnje izvedene u sklopu plaćene djelatnosti, a koja je predmet građanskog ili upravnog prava države prijema. Država imenovanja odreći će se imuniteta od izvršenja bilo koje odluke suda u vezi sa ovim pitanjima.

Član 4

Imunitet od krivičnog gonjenja

U slučajevima kada korisnik dozvole za obavljanje plaćene djelatnosti uživa imunitet od krivične jurisdikcije države imenovanja, u skladu sa odredbama Bečkih konvencija:

- a) država imenovanja odreći će se imuniteta od krivične jurisdikcije koju uživa korisnik dozvole u odnosu na državu prijema, a u vezi sa bilo kojim djelom ili propustom koji proizilazi iz plaćene djelatnosti, osim u posebnim slučajevima gdje država imenovanja smatra da bi takvo odricanje moglo biti suprotno njenim vlastitim interesima;**

- b) odricanje od imuniteta od krivične jurisdikcije se neće tumačiti kao proširenje na imunitet od izvršenja kazne, za koje je potrebno posebno ukidanje. U slučaju takvog zahtjeva, država imenovanja ozbiljno će razmotriti zahtjev države prijema.**

Član 5

Oporezivanje i režim socijalnog osiguranja

U skladu sa odredbama Bečkih konvencija, korisnici dozvole koji obavljaju plaćenu djelatnost podliježu oporezivanju i režimima socijalnog osiguranja države prijema za sva pitanja koja su u vezi sa njihovom plaćenom djelatnošću u državi prijema.

Član 6

Izmjene i dopune

Ovaj Sporazum se može izmijeniti i dopuniti uz obostranu saglasnost Strana diplomatskim putem.

Svi nesporazumi oko tumačenja ili primjene ovog sporazuma biće riješeni između Strana diplomatskim sredstvima.

Član 7

Trajanje i prestanak važenja

Ovaj Sporazum se zaključuje na neodređeni vremenski period.

Svaka Strana može da otkáže sporazum u bilo koje vrijeme, uz prethodno pisano obavještenje drugoj strani, šest mjeseci unaprijed.

Član 8

Stupanje na snagu

Ovaj Sporazum stupa na snagu danom prijema posljednjeg pisanog obavještenja, kojim Strane obavještavaju jedna drugu, diplomatskim putem, o ispunjenju unutrašnjih pravnih procedura neophodnih za njegovo stupanje na snagu.

Potpisano u _____, dana _____, u dva originalna primjerka na crnogorskom i na službenim jezicima u Bosni i Hercegovini (bosanskom, hrvatskom i srpskom), pri čemu su svi tekstovi jednako vjerodostojni.

ZA VLADU CRNE GORE

ZA VIJEĆE MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE
